

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/15620-1
Saksbehandler Ann Sherin Skollevold

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet	27.05.2025
Fylkesutvalget	03.06.2025
Fylkestinget	17.06.2025

Agder kollektivtrafikk AS - årsrapport 2024

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkestinget tar årsrapporten fra Agder kollektivtrafikk AS til orientering.

Vedlegg

AKT_årsrapport 2024

Saksopplysninger

Agder Kollektivtrafikk AS (AKT) er mobilitetsselskapet i Agder. AKT eies av Agder fylkeskommune (80 %) og Kristiansand kommune (20 %).

AKT har utarbeidet årsrapport for 2024 og denne ligger som vedlegg til saken.

Målsettingen for AKT er å tilby innbyggerne et velfungerende og kostnadseffektivt kollektivtilbud, samt utføre lovpålagt skoleskyss på en formålstjenlig måte. Selskapet skal bidra til en miljøvennlig trafikkutvikling. AKT skal ikke selv utføre rutetrafikk, men kjøpe slike tjenester fra eksterne tjenesteleverandører. AKT har ikke overskudd som mål og utbetaler ikke utbytte til eierne.

Totalt ble det i 2024 gjennomført 21,9 millioner reiser på Agder. Dette tilsvarer en økning på 1,5% i forhold til 2023. Selv med den gode passasjerveksten som var i løpet av 2023 har man likevel klart å øke antall reiser i 2024. Mot slutten av 2024 ble det satt inn leddbusser med større kapasitet for å håndtere utfordringen med stadig fullere busser i rushtiden.

Kollektivtransporten finansieres av fylkeskommunen og statlige belønningsmidler. I tillegg utgjør billettinntekter 222,7 mill. kroner. Belønningsavtalen ble forlenget med ett år for 2024 og bidro til 104,6 mill. kroner til kollektivtransporten i 2024. I tillegg ble det tildelt 23,2 mill. kroner til reduserte priser i Kristiansandsregionen. AKT har de siste 6 årene opprettholdt en høy ruteproduksjon for å oppfylle målsettingen i belønningsavtalene om nullvekst i biltrafikk. Det har gjort at selskapet har hatt et underskudd på ca. 20 mill. kroner hvert år de 6 siste årene. Dette er finansiert av tidligere oppspart egenkapital som kom som følge av et tidligere skattekrav som bortfalt i 2018.

I 2024 ble det inngått en Byvekstavtale som sikrer kollektivtransporten 140 mill. kroner årlig til drift fra 2025. Det har lenge vært usikkerhet rundt den langsiktige finansieringen, da belønningsavtalene kun var 4-årige. Med inngåelse av en byvekstavtale for de neste 10 årene er kollektivtrafikken sikret en bedre forutsigbarhet. Dette innebærer også en liten økning i den totale finansieringen og er med på sikre opprettholdelsen av dagens nivå på ruteproduksjonen med tillegg av noen økninger.

Også i 2024 har det vært noe høyere kostnadsvekst i busskontraktene i forhold til deflator benyttet til å justere inntektssiden gjennom tilskudd og billettpriser. Agder fylkeskommune kompenserte langt på vei denne kostnadsveksten med en ekstrabevilgning.

AKT hadde i 2024 driftsinntekter på 1 120 590 369 kroner. Driftskostnadene var 1 144 099 098 kroner og driftsresultatet ble negativt med 23 508 729 kroner. Selskapets årsresultat for 2024 ble -14 848 344 kroner.

Ruteproduksjonen i Agder har vært omtrent uendret mellom 2023 og 2024. Ny busskontrakt i Agder Øst gir nedgang i årlige utslippskostnader. Med virkning fra 01.07.2024 førte overgangen til kontrakten i Busstjenester i Øst (BIØ) til en økning på 97 elbusser og en reduksjon på 69 dieselbusser. Dette økte andelen elbusser i Agder fra å være om lag 5 til 25 prosent. Oppgradering av bussparken for Agder Øst og utskiftning av dieselbusser til elbusser gir merkbare miljøgevinster for driftsåret 2024. Samlet utslipp målt i CO²-ekvivalenter er redusert med over 2 000 tonn sammenlignet med 2023.

Fra 1. juli 2024 overtok AKT ansvaret for nattbusstilbudet fredag- og lørdagskveld. Tilbudet ble fra samme dato tilgjengelig med bruk av ordinær billett eller periodekort.

I de store undersøkelsene i Kristiansandsområdet, Mandal-Lista og Lillesand-Arendal opplevde AKT en markant endring i forhold til alder og reisemønster. En større andel av 40+ alderssegmentet viste endringer i reisemønstre og holdninger, særlig i Kristiansandsområdet. Kundetilfredsheten sank på områder som busstilbud, anbefaling til venner/familie om å reise kollektivt, og om rutetidene passet behovene. AKT har lyktes med å nå nye kundegrupper, særlig blant eldre reisende og fleksible brukere. Samtidig representerer aldersgruppen 40-49 år en utfordring, da de er mer kritiske og har høyere forventninger. Det er positivt at flere velger å reise kollektivt bevisst, men det stiller også større krav til forbedring av tilbudet.

Vurderinger

Årsrapporten for 2024 rapporterer på en god måte hvordan selskapets oppfølging av fylkeskommunens ansvar og oppgaver innen kollektivtransport har vært i året som gikk. Målsettingen for AKT er å tilby innbyggerne et velfungerende og kostnadseffektivt kollektivtilbud, samt utføre lovpålagte skyss oppgaver på en formålstjenlig måte. Selskapet skal bidra til en miljøvennlig trafikkutvikling. AKT har i året som gått levert tjenester i henhold til føringene som er gitt gjennom politiske vedtak for drift og utvikling av kollektivtransporten i Agder.

Regionplan Agder 2030

AKT bidrar til at fylkeskommunen kan realisere målene i Regionplan Agder 2030. AKT har en strategiplan som viser hvordan kollektivtransporten kan bidra til å utvikle Agder til et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. FNs bærekraftsmål utgjør rammen for AKTs virksomhet.

Regional plan for mobilitet 2023-2033

AKT bidrar til å oppfylle målet i regional plan for mobilitet (mobilitetsplanen): Sammen gjør vi reisen enkel, trygg og grønn. Steg 1 i mobilitetsplanen slår fast at vi skal få flere til å reise med kollektivtransport. Videre er det et hovedprinsipp i mobilitetsplanen å satse på barn og unge. Kollektivtransport er viktig for at barn og unge kan komme seg til skole, samt til fritidsaktiviteter og besøke venner.

Økonomiske konsekvenser

Forslag til vedtak har ingen økonomiske konsekvenser for Agder fylkeskommune.

Kristiansand, 13.05.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Ola Olsbu
fylkesdirektør for samferdsel